

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl.
Pe o jumătate de an . . . . . 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 50 cr.

Sărmană țeară!..

Noi Români demult ne tânguim și demult strigăm lumii și țerii, că stăpânirea ungurească este o adevărată plagă, o adevărată și mare nenorocire pe capul acestei frumoase țeri, dar' mai ales și mai ales pe capul frumosului și bogatului Ardeal!

Ardealul e o țerișoară, care ajuns pe mâna unor oameni adevărat binevoitori ai lui, cari se nu aibă în vedere mișelești și ascunse planuri, ci numai și numai înflorirea lui în toate privințele: ar pute să-l preschimbe în scurtă vreme în adevărat raiu, în o grădină înflorită și strălucită după care se 'i-se scurgă privirile fiecărui străin, fiecărui om!

Da! Pentru-că bogat e Ardealul în toate cele, de ce lipsă are o țeară pentru a pute înflori.

Văile și șesurile Ardealului sunt mănoase și de bună roadă aducătoare; pe coastele lui se prăsesc și cultivă vii din cari se culeg struguri și se stoarce vin neîntrecut de bun; grădinile lui sunt umbrite de pomi ce aduc roade neîntrecut de bune, ear' munții lui ascund în sinul lor bogății ne mai pomenite în alte țeri ale Europei, dovadă faptul că până și în depărtata Țeară-Englezească și Țeară-Franțuzească dusu-'i-s'a vestea, și de acolo aleargă în d'alde astea pricepuții Englezi și Francezi, pentru a sfredeli acești munți, scoțând din sinul lor neprețuitele și nesfârșitele bogății.

Ear' aceste mănoase văi, aceste roditoare grădini, îndulcitoare coaste și bogăți munți: aceste îmbelșugate plaiuri, locuite sunt de un popor nu mai puțin dăruit dela natură cu toate însușirile bune ce sunt de lipsă pentru a pute ridica la înflorire o țeară. Este poporul român acesta, care el mai ales locuște Ardealul.

Lut minunat din care ce vrei aceea poți face, metal nobil este acest popor român. Numai măiestru să fii și minuni vei face cu el. Căci e popor în vinele căruia sângele fuge cu înțeleală, inima se bate cu tărie și el e în un nesfârșit neastâmpăr de a se avânta, de a se ridica tot mai tare spre lumina soarelui, spre strălucire, ca să poată face să strălucească odată frumos și mândru și plaiurile toate de dînsul locuite. Și repede ar ajunge poporul nostru aici, și demult ar fi ajuns, dacă numai criminale mâni nu 'l-ar fi ținut mereu împedecat, stânginit, dela avântul seu! Ear' aceste criminale mâni au fost pururea mâinile stăpânilor ungurești, cari în fel și chip încercat-au în cursul veacurilor și încearcă și azi a opri poporul nostru dela cultivare și desevîrșire.

Și aceasta pentru cuvântul, că lăsat să se cultive liber și amesurat puterilor înăscute acestui popor: departe ar lăsa el înapoia sa și pe poporul maghiar, azi mai înaintat ceva, în urma sortii mai norocoase. Și îl împedecă pe poporul nostru în cultivarea lui, pentru-că de ar fi lăsat să se desvoalte liber, prea s'ar

lumina, încât nici cu toți sfinții ungurești de el apropiindu-te nu ai mai afla un suflet de om aplecat a căde ca o bubă de pe corpul națiunii sale, — a se maghiarisa! Ear' lor aceasta le trebuie, *maghiarisare*, — desfacere de cât mai multe *bube* de pe trupul neamului nostru românesc.

Lucru hotărît dară, că Ardealul cuprinde și bogății naturale, și e locuit și de popoare, între cari cel dintâiu e poporul românesc, cari întrunesc în sine toate însușirile de lipsă unei repezi și puternice înfloriri!..

Și cu toate acestea înflorește oare el?
Nu!

El nu înflorește, mulțumită vitregelor stăpâniri maghiare, cari împedecă pe cel mai de frunte dintre popoarele lui întru cultivarea sa! Nu înflorește, ci tot mai înapoi dă. În loc să ajungă a fi o grădină înflorită, un raiu desfătător — el este . . ce? temnița unui popor, iadul în care se ferbe și se mistuie un neam de oameni buni și harnici!

Miserabilă stăpânire care astfel așterne popoarelor țerii sale.

Mai zilele acestea aflăm în «*Kolozsvár*», foaie ungurească din Cluj plătită de guvernul din Pesta, un articol, care earăși ne aduce aminte da vorba: «*gura păcătoșului adevăr scăpatu-s'a de-a grăit!*»

Eată ce zice «*Kolozsvár*»:

»Sîntem rămași înapoi în cultură, pentru-că mare parte a Ardealului și astăzi ră-

FOIȚA.

Șaua și Țiganul.

Un Țigan umblând odată colindând din sat în sat, După-cum li-'i obiceiul, într'o zi 'i-s'a 'ntemplat Cam spre sară să găscă, lîng'o casă-un cal legat.

„Uit' te, zice-atunci Țiganul,
„Calul singur noaptea 'n drum!...
„De! Noroc că-'s om de treabă,
„Căci de-ar fi vr'un hoț acum,
„L-ar fura, și peste codri
„Pe urlați cu el s'ar duce,
„Ș'apoi meargă păgubașul
„Să-'i ia urma, să-'l apuce.

Dar' în gând așa gândind
Și pe prispă jos vîzînd
Șaua gata pentru cal
Zice 'n mintea lui: „Halal!
„Uit' te șaua! Auleu!
„Oare-aș ști s'o pun și eu?
„Hai să ved' șede-'i-ar bine
„Când ar fi pusă de mine?“

Și cum zice-așa și face:
Pune șaua chiar și pace!
Ear la urmă când o pune
Zice: „Șeade de minune!
„Dar' ași vrea, pe legea mea,
„Când oi fi și eu pe ea
„Să ved' cum 'i-ar mai șede!“

Ear' gândind astfel în sine
Se sui pe cal de-a bine
Ș'apoi zise! „Cât se vede
„Rău de tot așa nu-'i șede!
„Dar' acum mi-'i de mirare
„Dacă-ar merge 'n fuga mare,
„Cum e drumul pe colea,
„Oare cum 'i-ar mai șede?“

Ce să facă deci, acum?
Să mai stea cu calu 'n drum?
Ori să-'i dea să bea tutun
Și să spună că nu-'i bun?
Dă-'i călcăe și pornește
Ș'apoi mână voinicește:

„Hii mai tare! tot mai tare
„Și 'nc'o țără, și 'nc-un pic!
„Hii haram mânca-te-ar îmul
„Că doar nu țî-o fi nimic!“

Și tot: hii, într'una strigă, și tot mână ne 'nceat.
Și 'ncepînd cu gluma, calul înnadins 'l-a fost furat,
Dar' mergînd în fuga mare, nu știu cum se socoti
Drept în drum lîngă-o pădure se oprî și poposi.

„Ian să ved', își zise el,
„După cât m'am năcăjit,
„Calul ăsta bun e oare,
„Nu cumva m'am procopsit?“

Și zicînd acestea 'n gându-i, după-cum șede
călare,
Începu cu de-amînentul ca să-'l cate pe spinare....

Păgubașul însă 'n urmă, când află de cal că nu-'i,
Întrebînd de unii alții ș'oblicînd de urma lui,
Apucă și el, cu alții tot călări, și cât colea
Urmărindu-'l mi-'l găsiră pe când tocmai nici
gîndea.

— „Stăi Țigane! — „Iaca 'ndată,
„Stau bădică, stau cum zici,
— „Stăi, dar' spune-'mi, coțofane,
„Că te sfîrm pe loc aici,
„Cum de-ai vrut să-'mi furi, Țigane,
„Iapa? spune-'mi ori te ieu
„Și te spînzur.

— „Zeu bădică,
„Să mă bată Dumnezeu
„De-am furat-o!... Iato-i față!...
„Ce te legi de capul meu?!

mâne la o parte de căile civilizației. « Sântem mași înapoi în privința economică, pentru-că pământul nostru este mai sărac, decât ca natura să poată suplini lipsele provenite din necultură (neștiință). »

Și mai la vale zice :

„Ardealul în urma Uniunii (Imprenării cu Ungaria) a fost scos din mersul dezvoltării sale istorice (adecă a dezvoltării regulate de până atunci) și s'a contopit în viața țerii-mame. Azi pe toate terenele găsim lucruri neregulate, nedreptăți, stări forțate (siluite), care lucru fresc, apasă numai Ardealul ca partea cea mai slabă (dintre Ungaria și Ardeal). »

Eată niște cuvinte eșite din rostul unei foi oficioase, cari ne arată și ele că simt și știu și domii de sus, că împedecă țeara în dezvoltarea ei prin păcătoasa lor cărmuire, — dar' tot nu se îndreaptă, căci nebuniți sânt de gândul ântâiu de-a maghiarisa pe locuitori, apoi a se gândi la altceva, ear' pentru acest plan le este priincioasă ținerea în necultură a țerii.

« Pământul nostru e mai sărac, decât ca să poată suplini lipsele neculturii », eată o judecată aspră ce 'și-o aduc ei lor !

Decât că noi avem altă părere în ce se ține de sărăcia pământului.

Prin aceea că „pământul e sărac“, domii dela « Kolozsvár » vreau să zică, că nu dă roade de ajuns. Noi însă zicem : Pământul e bogat și roditor : oamenii însă nu știu stoarce bogățiile din el, fiindcă voi, păcătoșilor dela cărma țerii, îi împedecați întru deșteptare și luminare.

Voi umblați după nebunii, după cai verzi pe păreți, după lucruri ce nu se pot întrupa :

Pentru niște visuri bolnave și deșerte, zădărniciți deșteptarea și luminarea unui popor, împedecați înflorirea unei minunate țeri, care ar pute ajunge la mare strălucire în scurtă vreme !

Să facem și noi așa !

E reu când omul se lasă să învețe toate numai și numai din pățania sa.

Ferice de cel-ce își are ochii în patru, priveghind și văzând cele-ce se petrec în giur de el, ear' din cele petrecute scoțând cuvenitele învățături pentru sine și vieța sa.

Noi Românii multe am pățit și am și învățat din pățania proprie. Dar' e totdeauna scumpă această învățatură. Să învățăm cât putem și dela alții și din pățeniile altora. Ear' apoi când de aceasta e vorba, noi avem să luăm învățatură dela ori-și-cine, fie chiar și dela potrivnicul nostru.

Maghiarii nostri sânt oameni care de multe se apucă, și multe fac bune și nebune, dar' mai multe nebune ca bune. Și noi dela Maghiari în multe privințe pildă am pute și ar trebui să luăm ! Îndeosebi însă pilde despre chipul în care acești oameni se alipesc de aceea ce cred măcar că li-se cuvine, de chipul în care ei cer să se facă în toate loc limbii lor, despre țaria și înverșunarea cu care ei cer acest lucru !

Eată ce s'a întâmplat săptămâna trecută în Budapesta.

Comanda militară a pieții (Platz-Commando) voia să citeze pe un soldat rezervist înaintea judecătoriei sale. Pentru a pute face aceasta, a trimis judecătoriei cercuale civile (jarașbirimii) citația pentru acel soldat, cu rugarea ca să o înmaneze (prin notar) citatului, aceasta fiind calea oficioasă (de slujbă). Scrisoarea prin care comanda militară roagă judecătorii cercuală să înmaneze citarea, era nemțească.

Și ce-a făcut judecătorii civilă ungurească ? A trimis numai decât înapoi comandei militare nemțești scrisoarea, însemnând pe ea că, ne-fiind scrisă în limba oficioasă a statului, — nu o poate primi !

Eată de ce a făcut aceasta.

Cumandele militare de întregire (Ergänzungs-Bezirks-Comandele) au primit

mai an poruncă, că în trebile lor cu oficiile publice ale țerii, să se folosească de limba oficioasă ungurească. Nu știm însă ca aceeași poruncă să se fi dat și altor comande, de pildă tribunalelor militare, ori comandelor de piață. Astfel stând lucrul, vedem că judecătorii cercuală ungurească din Pesta s'a cam pripit cu respingerea, adecă 'și-a greșit adresa, căci acum nu a avut a face cu o comandă de întregire (Ergänzungs-Bezirks), ci cu un alt fel de comanduire, cu comanda de piață (Platz-Commando.)

Pe lângă asta mai știm noi, că mai astă-vară ministru de interne a dat poruncă, că tot felul de scrisori nemțești venite dela miliție, să fie totuși negreșit primite ! Dar' judecătorii numită, nu vrea !

Însă se poate că judecătorii ungurească anume a făcut această treabă, ca să stărnească o ciocnire, asupra căreia să se facă apoi vorba, ceartă, sfără în țeară, din care să ese lucru acolo, ca să silească cumva tot felul de comanduire militare a scrie ungurește oficiilor ungurești.

Ori cum ar fi, noi vedem în această purtare o dovadă foarte pipăită, despre aceea, cât de mult țin Maghiarii la limba lor, și cum încearcă guvernele lor în fel și chip să virască prin toate vinele vieții publice ale țerii, și prin toate colțurile ei, limba maghiară.

Pe noi ne-au strimtorat cu ea, cât ne poate fi de-ajuns. Ni-au pus-o pe cap în comitate (pencru-că sântem noi slabi de o suferim), ni-au pus-o la judecătorii de tot felul, ni-au pus-o în cancelariile solgăbirăești și notariale, ni-au vîrit-o în comune, ni-au băgat-o cu sila în școale, ear' acum voesc să ni-o virască chiar și în sinul familiei prin kisedovurile lor, în care vor să învețe ungurește pe băieții mici de trei ani — așa că acuși nu mai au unde să o îndese.

Acum să iau la hăț cu miliția !

Azi un pic, mâne un pic !

Vom vedè până unde vom ajunge.

„La pădure, doar, m'am dus
„M'am urcat pe-un carpên sus
„Să culeg la carpine ;
„Iapa să se scarpine
„Lungă carpên când s'a dat
„Carpênul s'a clătinat
„Și-am căzut din întemplantare
„Peste dinsa drept călare !...

„Eu din pinteni dau să stea
„Ea fugea pe cât putea !

„Bine, zice-atunci omul. Te-ai suit pe carpên sus
„Și călare, bof! deodată te-ai trezit precum ai spus;
„Dar' să-mi spui, pe iapă, cioară, cine-a fost să pună șaua ?

„Haide spune !

— „Spun, bădică, dară șaua-'i, vezi beleaua !!...

„Ș'apoi lasă zeu, bădică !
„Nu-ți închipui Dumneata,
„Că și șaua ca și mine
„A căzut de undeva ?!

T. D. Speranția.

Chiuituri la joc.

Din Gurarîului

culese de Sabin Safta.

De-ar fi lăsat D-zeu
Să se țese pânza 'n tîu,
Fără ițe fără spată
Dracu-ar mai fi supărată.

Măi bădiță, măi ciocoi,
Fă-te negustor de boi,
C'are tata patru boi
Și din patru vinde doi,
Tu faci vorbă pentru boi
Ca să vorbim amândoi.

Bată-'l linu și pelinu
Pe cin' a sēmănat inu,
N'a luat pruni se sădească
Țuica să se înmulțască.

Mândra mea cea lăudată
Cu plosca de gût legată,
Cu iia tot nespălată,
Cu cănepa nelucrată !

Scoate cănepa afară
C'o rod șoareci 'n cămară,
Și s'adună la sobor
De gândești că-'i ziua lor.

Bată-te ziua ciurdar
Când durmiam în plesnicar,
Tu strigai ca un nebun
Când era somnul mai bun ;
Eu mă sculai ca o smulsă
Și scosei vaca nemulsă ! —

Frunză verde foi de spine
Când 'ți-a fi, mândro, de mine,
Nu te mai plînge la nime,
Ci te plînge la un spine,
Tot plînge și-'l ocolește
Că D-zeu ne 'ntâlnește ;
Și-am plâns și 'l-am ocolit
Și tot nu ne-am întâlnit.
Dar' am plâns și-aru suspinat
Pân' amândoi faț'am dat.

Măi bădiță, badeo dragă,
De-ți sânt dragă ori nu-'s dragă,

Tot merge ulciorul la fântână până dă cineva cu el de peatră. Nici ulciorul cu apa unguisării nu o să fie de o vieață fără de sfârșit. Se va afla și pentru el o peatră!..

Până atunci însă noi se nu stăm privind numai la aceea ce ei fac, ci din aceea ce ei fac și pățesc, se tragem învățatură pentru noi și foloase.

Vedem că ei ca niște nebuni merg înainte cu flamura maghiarisării în mână atacând cetățue după cetățue, căci se simt la largul lor, și ved că nu le face nimeni destul de puternică împotrivire. Și vedem că prin *curagiul* cu care merg înainte, dobândesc azi un pic, mâne un pic, ear' pe rînd și pe urmă *foarte mult!*

Noi din această se scoatem învățatură pentru noi, și *pildă dela ei se luăm!*

Să ridicăm și noi cu toții flamura dreptului limbii noastre române, se ne adunăm sub ea și se o ținem cu toți sus, se înaintăm cu ea întru apărarea acelor cetățui, pe care vedem că le atacă stăpînirea ungurească în mână cu flamura ne-dreptului limbii maghiare!

Legea ne dă drept se scriem, ca cetățeni, judecătorilor în limba noastră maternă. Sub flamura maghiarisării a toate, slujbașii unguri la porunca guvernului ne-au atacat acest drept, această cetățue a noastră, și ne cer se le scriem ungurește: noi sub flamura dreptului limbii noastre se le năpădim cu scrisori *românești*, se le cerem se iee protocoale *românești*, dacă nu iau, *se nu le subscriem* și se nu le recunoaștem, se cerem se ne servească tot *românește*, — căci doar' noi îi plătim, noi îi hrănim! și drept avem se le cerem în schimb aceste lucruri!

De asemenea pilda lor urmându-o, cu dragoste, infocare, încăpăținare și răutate chiar, se ne alipim de dreptul limbii noastre în cancelariile notariale, la primării și peste tot locul, cerend se ni-se facă toate *numai în limba românească!* De ne vine dela notar ori jude cu o ci-

tație străină, se nu o primim, ci se cerem se o scrie românește!

Viteji sînt Maghiarii și stăpînirile maghiare întru luptarea pentru cucerirea de loc limbii lor: *cel puțin asemenea lor de viteji, dacă nu mai viteji, se ne arădăm noi întru apărarea dreptului limbii noastre strîmtorate și nedreptățile!*

Unde vedem că cu flamura *nedreptății*, stăpînirea maghiară atacă: noi sub flamura *dreptății* se alergăm și se ne punem în fața ei, și se apărăm!

Pilda bună se o luăm și se o primim și dela dușmanul nostru! m.

Nedreptățirea țeranului la plătirea dărilor de pământ.

Unul dintre cele mai mari rele de care preu cu drept se plînge fiecare țeran român, e, greutatea aproape de ne mai suferit a dărilor.

Dările sînt însă grele în toate țerile, și în multe țeri abia mai gem popoarele sub greutatea lor întocmai ca la noi. Le supoartă însă mai fără inimă rea, căci grele cum sînt, dar' sînt împărțite pe umerii cetățenilor în porții de o potrivă, drepte, adecă fiecare avend se plătească dare în măsura mărimii averii sale, și pentru *aceeași* porție de avere tot atăta dare plătind un cetățean cât celalalt, fie domn, fie plugar, fie creștin, fie păgân.

La noi însă în fericita Țeară-Ungurească cea cu ungurească stăpînire în frunte, și în privința asta lucrurile sînt mai altfel alcătuite ca în altă lume, în alte țeri cu ne-ungurești cărmuiri.

La noi, unde tot ce se face, se face cu câte un scop ascuns, anume cu scop de a sdrobi averea și cultura cetățenilor ne-maghiari, a-i aduce la sapă de lemn, ca apoi se se poată mai ușor topi în căzanul maghiarisării, — la noi până chiar și greutatea dărilor apasă în măsuri ne-

egale pe umerii sermanilor cetățeni, dar' mai ales pe ai cetățenilor nemaghiari, Români, Slovaci, Sërbi etc.

Și este foarte mare nedreptatea ce se face în punctul acesta țeranului nemaghiar, îndeosebi Românilor.

Este știut, că așa numita „*dare directă*“, (adecă darea după averea *ne-mișcătoare*: pământ și casă) este după care se impart apoi toate celelalte zeci de feluri de dări, inzecind, uneori și mai mult ca inzecind suma ce o plătești ca *dare directă*.

Lucru hotărît dar', că cu cât mai mult 'ți-se va cere în dare directă, cu atît mai mult și mai greu vei simți povara celorlalte dări ce în măsură mare 'ți-se vor arunca în cărcă.

Știind lucrul acesta domnii unguri din Ardeal, în mâinile cărora se află unele mari moșii, au cercat și au isbutit a se scoate de sub greutatea dării, care după dreptate trebuiau se o plătească.

Anume când cu facerea catastrului în 1881 și prețuirea pământurilor, ei au întocmit treaba de așa, ca ei se plătească mai puțin decăt li-s'ar cuveni, și mai puțin decum pentru același fel de pământ, plătește *țeranul*.

Pe când țeranul plătește dare directă *un florin* după un *jugăr*, pe atunci „domnii“ plătesc abia câte *20 cr!*

Ca se se vadă nedreptatea aceasta în toată uriciunea ei, lăsăm se urmeze aci niște dovezi pipăite, date pe cari le-a câștigat „*Tribuna*“ și le publică în numărul seu 177 de *Marția* trecută.

Eată-le:

„*Proprietarul Ajtay Peter din Mező-Domb (com. Cojocnei) plătește pentru 1200 jugere 150 fl. dare directă, pe când locuitorii ceialalți din comună plătesc câte 1 fl. de juger, și așa ar plăti 1200 fl. pentru aceeași avere!*“

Majoratul Bánffy din Orminiș plătește pentru 2700 jugere 700 fl. dare directă, pe când comuna, care are 1700 jugere plătește 1700 fl.

Poesii populare.

Din Poiana (I. Sibiu)

culese de Ioan Șerbu, cojocar.

Peste murăș peste Tisă
Merge mândra mea descinsă,
Merge cu murgu de frâu
Păscend iarbă până 'n brâu,
Murgu paște și nechează,
Mândra doarme și visează.

Spune-mi, mândro adevărat,
Astă noapte ce-ai visat?

Îți spun, badeo adevărat,
Astă noapte 'mi-am visat,
Că năframa mea cea nouă
Era, badeo, ruptă 'n două.

Miști tu, mândro, miști cățea,
Că eu știu că nu-'i așa,
Că năframa 'ți-e la mine
Da-'i ruptă inima 'n tine,
De frică și de rușine
Că mă las, mândro, de tine.
Săracă inimă bună

Înșeală murgul și-aleargă;
Du-te umblă lumea 'ntreagă
Și-'ți caută alta mai dragă,
Care-i cu costița neagră
Numai ție fie-'ți dragă;
C'al meu pâr e gălbior
Și sînt dragă tuturor,
Al meu e mêtasă verde
Și sînt dragă cui mă vede.
Căci 'ți-am fost, badeo, și ție
Dar n'ai fost de omenie,
Dela omenie 'n jos
Du-te, badeo, sănêtos,
Ca un trandafir frumos,
Care 'n floare vara 'n dos
Umplend țeara de miros,
Care 'n floare vara 'n față
Umplend țeara de dulceață.

Frunză verge prunișor,
Iubește-mă, bădișor,
Iubește-mă dacă-'ți plac!
De mă iubești te iubesc
Ear' de nu... nu te silesc.

Nu te-am mai avut de-o lună,
Nici de-o lună, nici de-un an
Și nici acum nu te am,
De s'ar afla cineva
Să-'mi mângăie inima
N'ar ști cere cât 'i-aș da!
De 'mi-ar cere două sute
Eu 'i-aș da cu trei mai multe. . .

Pân' eram la maica fată
Eram tare lăudată,
Ori lucrăm ori nu lucrăm
Tot draga maicii eram,
Da de când m'am măritat
Lucru din mână nu-'mi pică
Tot nu-'s bună de nimică.

Creșteți, flori, cât gardurile
Să vă bată vînturile,
Să vă bată vînturi răci
Ca pe mine gânduri săci,
Creșteți, flori, și înfloriți,
Că mie nu-'mi trebuși,
C'atunci când 'mi-ați trebuit
Atunci n'ați fost înflorit. . .

Deputatul Dézsy Zoltán din Olva-Mare (Nagy Ölyves) are 800 jugere; plătește însă numai 172 fl. în loc de 800 fl. dare directă. Fratele-sau Géza deasemeni plătește numai 120 fl. pentru 800 jugere.

Deputatul Kemény Fános are moșie la Cămăraș (Pusztá Kamarás) și Szombat-telke. Plătește 110 fl. pentru 1000 jugere.

Béldi Akos are la Miheșul-de-Câmpie 2400 jugere. Plătește însă numai 400 fl. dare directă, ear' sătenii (Români), cari au cu toții numai 1300 jugere, plătesc peste 1 fl. de juger și așa 1300 fl. Deci pentru avere de două-ori mai puțină, plătesc dare de trei ori mai multă, ca Ungurii!

Etă niște date, cari vorbesc ele de ele, și care ne arată destul cu curat, dragostea cea mare ce o poartă domnia de Ungur și stăpânirea, față de țeranul român ardelean, — căci din Ardeal sunt culese toate aceste date.

Avram Iancu.

Suma din numărul trecut:

763 fl. 43 cr. și 203 lei, 50 bani, r.

Onorabila Doamnă *Natalia Halic* născută *Bogdan* din *Lipova* a avut nobila dragoste a veni întru ajutorul scolului nostru de a ridica un monument lui Iancu. Domnia-Sa a pregătit anume, un frumos număr de cocarde naționale de purtat pe piept, cu inscripția „*Totul pentru Națiune!*”, pe care le-a pus în vânzare cu scop ca venitul curat din vinderea lor, să-l verse în fondul pentru Iancu. Stimabila Doamnă numai atâtă și-a reținut din suma adunată prin vindere, cât a cheltuit cumpărând materia de lipsă, și nimic pentru osteneala D-Sale cu pregătirea lor. Ajutor întru vinderea cocardelor s'au imbiat a da onorabilei doamne, domnișoara *Antonela Roșiescu* din *Pecica*, apoi domnia *Romul Cărăbas*, funcționar în *Timișoara*, și *Grigoriu Micula*, funcționar în *Lipova*.

Domnia-lor au vândut cocarde de 49 fl. 90 cr., din care s'a subtras cheltueala

de 8 fl. 50 cr., rezultând pe seama fondului un venit curat de 41 fl. 40 cr., care ni-s'au și trimis și alăturat la fond.

Etă anume cine a primit în *Lipova* cocarde dela dl *Gregoriu Micula*, și cât a dăruit în schimb pentru fond:

D-na *Natalia Halic* 2 fl., d-na *Aurelia Oprean* 1 fl., d-na *Elena Hamsea* 1 fl. 50 cr., d-na *Valeria Matei* 1 fl., d-șoară *Iuliana Hodogiu* 50 cr., d-șoară *Iuliana Bichicean* 50 cr., d-na *S. Bichicean* 50 cr., d-na *Elena Popi* 50 cr., d-na *Elena Bocu* 50 cr., d-na *Iulia Doje* 2 fl. 50 cr., d-na *Victoria Maxin* 1 fl., d-na *Elena Perin* 50 cr., d-șoară *Aurora Muntean* 50 cr., d-șoară *Cornelia Avramuți* 50 cr., d-șoară *Mărioara Vancu* 50 cr., d-șoară *Iuliana Roșu* 50 cr., d-șoară *Anna Borna* 50 cr., d-șoară *Floare Lupenciu* din *Petriș* 50 cr., d-na *Vioara Saviciu* 50 cr., d-na *Emilia Mircu* 50 cr., d-na *Sofia Oprean* 1 fl., d-na *Gizela Roșiescu* 1 fl., d-șoară *Ecatarina Vuia* 50 cr., d-șoară *Augusta Tuducescu* 1 fl., dl *Iacob de Rațiu* 1 fl., d-na *Sabina Moiseviciu* 1 fl., d-șoară *Marta Gilescu* 50 cr., d-șoară *Emilia Vuia* 60 cr., d-șoară *Cornelia Vuia* 50 cr., d-na *Maria Dobrei* 1 fl., d-na *Elena Nestor* 60 cr., d-na *Dragina Cacinca* 60 cr., d-na *Elisaveta Ciorogari* 60 cr., d-na *Mina Lucaciu* 50 cr., d-na *Marea Pasca* 50 cr., d-șoară *Aurelia Nereanțiu* 50 cr.

Suma 27 fl. 40 cr.

In *Pecica* au primit cocarde dela d-șoara *Antonela Roșiescu* următorii, dăruind pentru fond următoarele sume:

Dl Dr. *Nicolae Ciacan* 50 cr., d-na *Livia Ciacan* n. *Bogdan* 2 fl. 50 cr., dl *Virgil Ciacan* 50 cr., dl *Corneliu Ciacan* 50 cr., dl *Adrian Ciacan* 50 cr., d-șoară *Livia Ciacan* 50 cr., dl Dr. *Dimitrie Barbu* 50 cr., d-na *Barbu Valeria* n. *Monța* 1 fl., dl *Valeriu Barbu* 50 cr., dl *Octavian Tămășdan* 50 cr., d-na *Regina Evuțian* 50 cr., dl *Iulian Cacinca* 1 fl., dl *Ioan Hrustec* 1 fl., dl *Augustin Berian* 50 cr., dl *Romulus Carabas* din *Timișoara* 50 cr., d-na *Lina Halic* din *Bârșa* 50 cr.

Suma 11 fl. 50 cr.

In *Timișoara* au primit dela dl *Romul Cărăbuș* și au contribuit următorii:

Dl Dr. *Aurel Cosma* 50 cr., dl *Emanuil Ungurean* 1 fl., dl *George Trait* 1 fl., dl *Arcade Oprean* 50 cr., dl *Demetriu Vancu* 50 cr.,

dl *George Prohab* 50 cr., dl *I. Miculescu* 50 cr., dl *Petru Ionaș* 50 cr., d-șoara *Angelina Cosari* 50 cr., d-șoara *Ersilia Istim* 1 fl., d-șoara *Georgina Martinovici* 50 cr., d-șoara *Silvia Bugari* 50 cr., dl *Constantin Țeran* 50 cr., dl *Ioan Petrovici* 50 cr., dl *Petru Sepețan* 50 cr., dl *Romulus Zarie* 50 cr., d-na *Arnița Florean* 50 cr., dl *Gavrilă Papp Lemenyi* 1 fl.

Suma 11 fl.

Și sântem azi în plăcuta stare de a mai putea însemna la această rubrică o frumoasă faptă.

Domnul *Dumitru Banciu*, apotecar în *Seliște* (l. *Sibiu*), din privilegiul răpaușării scumpei și neuitatei sale cumnate *Ana Banciu* născută *Bloșiu*, — în loc de cunună peritoare pe momentul cumnatei sale, a versat prețul cununei, suma de 3 fl. în fondul pentru monumentul neperitor al lui *Avram Iancu!*

Din *Baia-de-Criș*, am primit lista de mai jos, pentru același fond, trimisă nouă de dl *Ioan Roșca*, cu contribuiri ce urmează:

Nicolau Bolboca, preot 1 fl., *Iuliu Ciuciu*, executor reg. 1 fl., *George Beovit*, proprietar 1 fl., *Ioan Rușca*, cassier comunal 1 fl., *Ioan Roman*, tâlpar 1 fl., *Gerasim Candrea*, avocat 1 fl., *Simeon Pop*, concip. adv. 50 cr., *Pavel Pop*, funar 1 fl., *Paul Pârva*, econom 50 cr., *Georgiu Crișian*, cărăuș 20 cr., *Tisu Castan*, cărăuș 50 cr., *Leopold Antal*, cărăuș 25 cr., *N. N.* 1 fl., *Adam Berar*, econom 1 fl., *Petru Dragoș*, pantotat 1 fl., *Teodor Simon*, econom 10 cr., *Teodor Tisu*, econom 30 cr., *Petru Trifan*, pantofar 30 cr., *Ioan Trifan*, pantofar 50 cr., *Iosif Dragoș*, econom 10 cr., *Petru Rudean*, econom 30 cr., *Alexandru Zesi*, econ. 20 cr., *Evuția Jula*, econom 20 cr., *Ioan Hanza*, econom 20 cr., *George Trifan*, mésar 30 cr., *Simion Bobariu*, econom 1 fl., *Petru Florea*, econom 50 cr., *I. Pap*, avocat 10 fl.

Suma 25 fl. 95 cr.

Din *Seliște* ne trimit domnia *Constantin Pavel* și *N. C. Stefla* lista următoare:

Nicolae Losnița, curelar 1 fl., *Dumitru Bailă*, curelar 1 fl., *Oprea Hășigan*, comerciant

Duce-m'ăș cât aș vedé
De urft n'ăși mai ședé,
Duce-m'ăș cât ochi-'mi vèd
De urft nu pot sè șed,
De urft m'ăș duce 'n nor,
Nu mē pot de-al mândrii dor,
De urft m'ăș duce 'n stele
Nu mē pot de-a mândrii jele.
De urft m'ăș duce, duce,
Oamenii 'și-or face cruce,
De urft m'ăș duce 'n lume
Oamenii 'mi-or pune nume,
Mie grâu, badi tăciune,
Mie grâu de cel frumos
Badi pleavă de ovēs,
Mie grâu de primăvară
Badi pleavă de sēcară.
Date-ăș dracului urft
Că tu 'mi-ai fost rînduit
Sē mănec eu tin' dintr'un blid;
De-ar fi blidu de pămēnt
'Mi-s'ar sparge mai curēnd,
Dar' blidu-i de cusutor
Nu se sparge și eu mor.

Foae verde trei tipici
Dracu-a vēst ca pe aici,
Fete mari cu copfi mici,
Neveste cu ibovnici.
Aulicā, puicā, mor,
Ia-mē 'n brațe și-'mi dā flori
Și gurā de două-ori
Și nu mē lāsa sē mor.
Mori, mândruțo, ori te scoalā,
Ori mai dā-'mi și mie boalā,
Sā-'mi bolesc și eu cu tine
Sē nu zici că-i dela mine.
Maica mea când m'ai nāscut
Mai bine sē fi fācut,
Peatrā albā lūngā drum,
Lūngā peatrā-o fūntānea
Cāți trecea de-acolo bea,
Ție maico-'ți mulțumea,
Dar' acum, maică, de mine
Nu-'ți mai mulțumește nime.
Că nam fācut nici un bine.
A searā și-a laltā searā
Se plimba doru pe-afarā,

Cu ploșcuța sub suoară,
Cu ploșca plină de vin,
Mē tot ruga sē-'i închin,
Eu nu știu închina-'i-oi
Ori dracului lāsa-'l-oi.

Fire-ai a naibi de toantā,
Toatā noaptea bat la poartā
Și tu dormi, durmireai moartā,
Eu cu māna pe cheiță
Tu dormi ca o biboliță.

Știi, mândro, ce-am pus de gând
Sē plec sē te las plāngēnd,
Din ochi negri lācristānd
Din inimā suspinānd.

De-ar iubi badiu și zece
De dorul meu tot nu-'i trece,
De-ar iubi badiu pe-o sutā
De dorul meu tot nu-'și uitā.

Cucule peanā galbiuā
Eu mē culc tu mē leagānā,
Și mē leagānā frumos
Sē nu cad din leagān jos,

1 fl., Nicolae Beju, econom 1 fl., Ioan S. Hertia, econom 1 fl., Ioan Nanu, econom 1 fl., Ioan S. Puschila, comerciant 1 fl., Ilariu B. Comşa, comerciant 1 fl., Dumitru Minoiu, zidar 1 fl., Dumitru Pavel, econom 50 cr., Stan Nanu, econom 50 cr., Nicolae N. Lupas, econom 40 cr., Ioan Martin, econom 40 cr., Ioan Creţiu Mărinuţă, econom 20 cr., Dumitru Peligrad, econ. 50 cr., Oprea Soră, econom 50 cr., Dumitru Roşca, econom 50 cr., Nicolae Hăşigan, econ. 20 cr., Paraschiva Pavel 20 cr., Ana D. Moisin 20 cr., Maria N. Steflea 20 cr., Maria Popa Topărcian 50 cr., Paraschiva I. Chirca 20 cr., Ană D. Bloţiu 20 cr., Nicolae C. Steflea, econ. 1 fl., Constantin Pavel, econom 1 fl.

Suma 16 fl. 20 cr.

*

Din Mehadia primim dela dl *Nicolae Ţepeneagu Codrean* următoarea listă:

Iosif Ţepeniag, impegiat e. f. r. 1 fl., Michail Trapsia jun. comerciant 1 fl., Zaharia Popovici 1 fl., Vart. Mar. 1 fl., Ulmann B., comerciant 1 fl., Andronik Bogdanovits 1 fl., Cristea Andreiovici 1 fl., Nicolae Marinescu, funcţionar 50 cr., T. Kick, comerciant 50 cr., Pavel Popoviciu, com. 50 cr., Pavel Popovici com. 50 cr., George Grecu, codrean 50 cr., Nicolae Citicean, comerciant 50 cr., Brauch, comerciant 50 cr., Mikleu, comerciant 1 fl., Simeon Cingişa, comerciant 50 cr., Nicolae Feneşan, rotar 50 cr., Jenachie Chiticean, comerciant 50 cr., Mihail Hiclean, agronom 30 cr., Mihail Trapna, cassar comunal 50 cr., Ioan Simeon, comerciant 50 cr.

Suma 14 fl. 30 cr.

*

Din Deva primim dela dl *Ioanichiu Olariu* şi *Nicolae Rusu* (învăţătorul din *Zam*) lista de mai jos, cu care s'a adunat dela următorii domnii: toţi *învăţători*, ce fuseseră la cursul de limbă ungurească, şi anume dela: Ioanichiu Olariu din Ilia (M.-Ilye) 50 cr., Ioan Treicu din Iladia 1 fl., Nicolau Bucşia din Petrifalău 20 cr., Balomiri Ioan din Balomir 20 cr., Elisei Stiopu din Romanesti 20 cr., Stefan Ţarina din Paucineşti 50 cr., Emeric Balla din Bulza 20 cr., Nicolau Russu din Zam 50 cr., Ioanichie Dehel din Gurasada 10 cr., Ioan Stănease din Berin 30 cr., Petru Saul din M.-Lazur 20 cr., Teodor Adam din Tordaş 20 cr., Ioan Buda din P. M. Câmpeni 20 cr., Constantin Dima din Hunedoara 20 cr., Ioan Petruşesc

din Pricaz 20 cr., Nicolau Popoviciu din Se-reca 20 cr., Vasiliu Corcodel din Sibot 20 cr., Partenie Dehel din Micanesti 20 cr., Paul Stanciu, din Vajdaszeg 10 cr., Vasilie Basarab j. din Vaideiu 20 cr., Teodor Popovici din Visca 20 cr., M. Bobei din Tompa 20 cr., Aron Muntean din M.-Şoimuş 20 cr., Ioan Baci din Orăştiora-de-sus 10 cr., Nicolau Părăian din Strei-Săcel 20 cr., Iosif Oprean din Gothatea 20 cr., Alexandru Iovan din Hondol 20 cr., Nicolau Golea din Birtin 10 cr., Ioan Sabo dln Guravale 10 cr., Vasiliu Darcea din Iosaşel 10 cr., Zaharie Neamţu din Magulicea 10 cr., Const. Novac diu Nagy-Zorlencz 30 cr., Ioan Basiu din N.-Zorlencz 10 cr., Ioan Russu din Gurasada 20 cr., Iosif Făeran din Hondol 20 cr., Nicolae Sorinca din Selişte 10 cr., Dimitriu Moţ din Cerbia 10 cr., Petru Dregan din Suligate 10 cr., Iosif Herbei din Glodgilesd 10 cr., George Suba din Brisnie 10 cr., Solomon Davidescu din Sibielul-vechiu 10 cr., Iosif Basia din Birtin 10 cr., George Sava din Brad 30 cr., Petru Bugarin din Zăbaltiu 20 cr., Nicolae Nicorescu din M.-Slatina 30 cr., Anghel Bornemisa din Burjuc 10 cr., Iosif Perv din Almăşel 20 cr., Vasilie Vutca sodal, din Zam 10 cr.

Suma 10 fl.

*

Diu Secuieu ne trimite dl *Crăciun Pănican* lista aceasta:

Crăciun Pănican, plugar 50 cr., Gavriil Pănican, plugar 20 cr., Gavriil Merlaiu, plugar 20 cr., Gavriil Potra june, 20 cr., Gavriil Potra june, 20 cr., Ioan Pop june, 10 cr., Vasilie Pământaş june, 10 cr., Filimon Anchea june, 10 cr., Anuţa Panican jună, 10 cr., Floare Pănican jună, 10 cr., Maria Anchea jună 10 cr., Anuţa Potra jună, 10 cr., Ana Negru jună, 10 cr., Maria Pasca jună, 10 cr., Ana Mereu jună, 10 cr., Ana Mereu jună, 10 cr., Nicolae Potra, plugar 20 cr., Ana Moca jună, 10 cr., Mihaiu Florea june, 10 cr., Ana Negru 30 cr., Maria Negru jună, 10 cr., Nicolae Pănican, plugar 20 cr., Petru Pasca, sub jude 20 cr., Simion Pănican, plugar 20 cr., Nedie Pănican, văduvă 20 cr., Anuţa Pănican 10 cr., Anuţa Pănican 30 cr., Mihaiu Moca, plugar 10 cr., Ioan Merloiu, plugar 20 cr., Ana Merloiu 10 cr., Gavriil Merloiu, plugar 10 cr., Ioan Petru, pcurar 10 cr., Gavriil Pănican 20 cr., Ioan Potra, plugar 20 cr., Ana Pănican jună, 20 cr., Mine Potra 10 cr., George Potra, plugar 20 cr., Ioan Pănican, plugar 20 cr., Mihaiu Mereu june,

10 cr., Floare Pănican 10 cr., Toader Mercan june, 10 cr., George Petru, plugar 20 cr., Traian Potra, copil născut pe vremea procesului 20 cr., George Pasca, născut pe vremea procesului 20 cr., Anuţa Pasca 10 cr., Crăciun Negru copil 10 cr., Gavriil Potra, plugar 10 cr., Ana Pasca 10 cr., Crăciun Pănican, plugar 10 cr., Iosif Miron, sub notar 1 fl., Toader Pănican 10 cr., Anuţa Păscăleu 10 cr., Gavriil Mereu 20 cr., Todor Potra, plugar 20 cr., Petru Moca, plugar 20 cr., Ioan Paşca, plugar 20 cr., Nicolae Potra, plugar 15 cr.

Suma 9 fl. 35 cr.

*

Din Ocolişul-mare primim dela dl *Ioan Muntean* următoarea listă:

Gligor Dobarea, econom 50 cr., Ioan Muntean, econom 1 fl., Antonie Rafaila, econom 10 cr., Ioan Răduţ, econom 20 cr., Zacharie Sbăuca, econom 10 cr., Stefan Straja, econom 50 cr., Iacob Vêta, econom 20 cr., Teodor Ţaica, econom 10 cr., Mateiu Cora, econom 20 cr., Nichita Truţa, econom 10 cr., Iacob Cimoca, econom 5 cr., Stefan Răduţ al lui Gligor, econom 20 cr., Mateiu Cimoca, econom 10 cr., Gligor Ţerfea, econom 10 cr., Nichifor Rafailă, econom 50 cr., Dumitru Muntean, econom 10 cr., Filimon Colda, econom 10 cr., Petru Cora, econom 10 cr., Pavel Giurgiu, econom 10 cr., Stefan Şerban, econom 10 cr., Ioan Cring, econom 10 cr., Valeriu Corb, econom 6 cr., Stefan Chirică, econom 5 cr., Teodor Harda, econom 10 cr., Simeon Curseu al lui Demian, econom 10 cr., Stefan Ciulea, econom 20 cr., Iosif Ţir, econom 20 cr., Tănase Bârdea, econom 10 cr., George Manciu, econom 10 cr., Dan Răduţ, econom 20 cr., Vasilie Muntean al lui Todor, econom 10 cr., Filip Straja, econom 10 cr., Ioan Herculea, econom 10 cr., Ioan Curseu al lui Simeon, econom 5 cr., Andreiu Harinton, econom 5 cr., Gavriil Turca, econom 5 cr., Ioan Muntean al lui Pavel, econom 5 cr., Kriza Geczi, cojocar 10 cr., Nistor Muntean, econom 1 fl., Costan Sbēnca, econom 10 cr., Alexandru Giurca, econom 10 cr., George Voica, econom 5 cr., Petru Giurgiu al lui Todor, econom 5 cr., Teodor Popa, econom 10 cr., Eliseiu Popa, econom 10 cr., Simeon Muntean, econom 10 cr., Toma Turca, econom 10 cr., Luca Cora, econom 13 cr., Emilian Fodorean, econom 5 cr., Ioan Popa, econom 10 cr., Petru Curseu, econom 10 cr., Ioan Coia, econom 4 cr., Demian Cimoca, econom 10 cr.,

Că eu nu sînt învăţat
Să mă culc nelegănat.

De-aş muri de dor de drag,
Ţîrg de fete nu mai fac,
C'am facut eu ţîrg cu tine
Şi-am perdut firea din mine.

Nu 'mi-e ciudă pe mama
Cum 'mi-e ciudă pe buna,
Că-i bătrână şi căruntă
Şi-o duce naiba la nuntă,
Şi se dă la beutură
Şi mai dă şi ea la gură.

Du-te, badeo, şi ear' vină
De trei-ori până la cină,
Vin, bade, pân' te doresc,
N'astepta să-ţi poruncesc.
Că eu când 'ţi-oi porunci
Nu-ţi poruncesc ca să vii,
Ci-ţi poruncesc ca să ştii
Că nu mi-i mai trebui.

Hei, leliţă, ochii tîi
Măncă-'mi bănişorii mei,
Un ochiu ş'o sprinceană-a ta
'Mi-au secat inimioara.

Dela Ocolişul-mic

culese de *Iuliu Holder*, inv.

Vai de mine cum aş mere
Seara la gură cu miere,
Vai de mine cum m'aş duce
Seara la guriţă dulce.

Du-mă doamne şi mă pune
Unde e rachiul de prune
Du-mă doamne şi mă lasă
Unde este vin pe masă.

Frunză verde ş'o lălea
Când eram pe vremea mea,
Şapte mândre-'mi trebuia,
Dar' acum de'o vreme 'ncoace
Nici cu una n'am ce face. . .

Badea de pe calu alb
Blăstema-'l-aş dar' mi drag,
Badea de pe calu sur,
Blăstema-'l-aş nu mă 'ndur.

Frunzuliţă ş'o lălea
Bărbată nevasta mea,
Bărbată dracu s'o ia,

Pune pânza când dă frunza
Ş'o tae la Sân-Vastu,
Tot fi pare că e 'ntăiu.

Însuram'aş insura
Nu ştiu soacra ce 'mi-a da,
Doi cotoi în loc de boi,
Şi-o căţea 'n loc de viţea,
Şi 'n loc de vacă cu lapte
Două muşte 'mpedecate.

De-aşi fi trăit tot aşa
Ca iarba m'aş legăna,
Ca iarba primăvara
Când o taie cu coasa,
Dar' am trăit şi mai bine
C'a fost mândra lîngă mine.

Sărmană mândruţa mea
Cum poartă inima rea
Că iubesc pe'a altuia,
Pe alta pe vecina,
Vecina de lîngă casă
Nici-odată nu te lasă.

Vasilie Borfata, econom 10 cr., Ilie Bobvia, econom 10 cr., Ioan Ciorga, econom 10 cr., Eliseiu Ciorga, econom 10 cr., Vasile Straja al lui Petru econom 10 cr. Simeon Popa, econom 10 cr.

Suma 9 fl. 18 cr.

Din **Țeretele** ne trimite dl învățător gr.-or. **Avram Zacharie** lista de mai jos:

Avram Zacharia, învățător 1 fl., George Ometa, pedagog 50 cr., Ianăș Ometa, econom 50 cr., Ioan Toader al lui Ioan, econom 50 cr., Măriuța Popa, econoamă 50 cr., Marta Zacharia, preoteasă 50 cr., Lucreția Zacharia, școlăriță 50 cr., Teodor Vasiiu, econom 33 cr., Nicolae Ometa al lui Ianăș, econom 20 cr., Nicolae Crișan, econom 20 cr., Ioan Grama al lui Solomon, econom 20 cr., George Sêrb, econom 20 cr., George Filip, econom 10 cr., Ioan Benea senior., econom 10 cr., Teodor Grama, econom 10 cr., Iosif Bulza, econom 10 cr., Avisalon Ometa, econom 10 cr., Ioan Brăcila, econom 10 cr., Ioan Iga al lui Nistor, econom 10 cr., Ioan Popa, econom 10 cr., Ana Colția, econoamă 10 cr., Iosif Ometa, econom 10 cr., Adam Miclea, econom 10 cr., Maria Tudor, econom 10 cr., Petru Grama alui Căți, econom 10 cr., Lazar Sîrb, econom 10 cr., Teodor Almășan, econom 10 cr., Teodor Iga al lui Petru, econom 10 cr., Anton Iga, econom 10 cr., Vasile Galea, econom 10 cr., Rachila Galea, econoamă 10 cr., George Bârna, econom 10 cr., Pasc Cioara, băieș 10 cr., Maria Eugenia Cioara 10 cr., Alexandru Crișan, zidar 10 cr., Nicolae Lung, econom 5 cr., Agaftea Benea, econoamă 5 cr. Teodor Iga al lui Iosif, econom 10 cr.

7 fl. 63 cr.

Din **Cornățel** primim dela economul **Vasile Ioan Mihu** lista aceasta:

Toma Benchea, econom și primar 50 cr., Sanda Toma Benchia, econom 25 cr., Ioan Dregiciu, econom și jurat 20 cr., Ioan Petrișor, paroch 50 cr., Anton Mudrunek, econom 20 cr., Emilia Hulea, 20 cr., Ioan Căliman, învăț. pens. 20 cr., Nicolae Dobrota, cassar și econom 10 cr., Samoil Giurca jne, econom 5 cr., Maria Macriș 5 cr., Gavriil Mihu, econom 5 cr., Nicolae Popa, econom 7 cr., Maria Aron 4 cr., Maria Dobrotă 10 cr., Iordan Coman, econom 4 cr., Nicolae Coman, econom 10 cr., Sanda Borcioi, econoamă 3 cr., Ioan Mihu al lui Vasile june econom 5 cr., Ioan Danciu, econom 5 cr., Ana Petrișor, preoteasă 10 cr., Vasile Dobrota, econom 5 cr., N. N. N. N. 10 cr.

Suma 3 fl. 3 cr.

Dina **Fureșoara** dl **Cleșiu Adam** ne trimite lista următoare:

Teodosiu Popa, preot gr.-or. 50 cr. Longhin Popa, învățător 50 cr., Ioan Lazar, jude 20 cr., Adam Negrilă 10 cr., Petru Negrilă 10 cr., Avram Vasii 10 cr., Achim Cleșiu 5 cr., Ioan Vasii 5 cr., Iosif Topor 5 cr., Petru Buc 5 cr., Avram Lazar 5 cr.,

Suma 1 fl. 75 cr.

Suma întregă adunată până acum: **905 fl. 54 cr. și 203 lei, 50 bani, r.**

Tit Liviu Albini,
dătător de seamă.

Dela congresul din Haaga.

Am spus în numărul trecut, că o nouă rază de nădejde ne strălucește, dela adunarea din Haaga (în Holanda). Și nădejdea noastră în bine isbânditu-ni-s'a! Căci eată ce știri se telegrafează de acolo până la încheierea foi noastre:

Marți, în 4 Septemvrie n. s'a deschis ședința marelui sfat, prin vorbirea ministrului din Holanda Housen, care ține locul de președinte (conducător). Ear' locul de vicepreședinte (așadar' cel mai de frunte loc după președinte) îl are domnul V. A. Urechia, conducătorul Ligei din București!

După vorbirea ministrului Housen a urmat să vorbească câte un trimis al fiecărui neam, popor. Dintre Unguri a sosit la congres deputatul Pázmándy singur. El vorbește pentru Maghiari, lăudându-și Ungaria, și spunând că e o țeară cu 18 milioane de locuitori. Urechia însă vorbește salutând Olanda, țeară mică dar' mare prin simțământul de dreptate și prin cultura sa. Vorbirii dlui Urechia îi urmează puternice aplause!

La timpul seu, Francezul Trainieux face o propunere foarte priincioasă naționalităților, sfătuind statele să cinstească legile vecinice dreptăți față cu popoarele lor (adecă să le facă dreptate). Ungurul Pázmándy încearcă să împedecă primirea acestei propuneri de omenie și creștinești, dar' nu isbutește. Ea este primită. Atunci Ungurul făgăduiește că și stăpânirea maghiară va mulțumi pe popoarele ei, și va face ca ațitarea de azi să încete!..

În numărul viitor, amănunte.

CRONICĂ.

Iubiții nostri osândiți vor fi în curând cercetați — după-cum spune ziarul „Naționalul” din București, — de un număr de studenți și ziariști (scriitori de foi) din București. Ei merg la Seghedin și Vaș numai pentru a-i vedea pe scumpii și marii osândiți.

Români bravi! Din Căpâlna (com. Târnava-mică) se vestește o știre frumoasă! Eată de ce e vorba: Solgăbirul Gyárfás a mers de curând în numita comună, adunând pe țerani la un loc și cerându-le să iscălească o hârtie, că ei sînt mulțumiți cu stările de azi.

Țeranii stau mirați.

— „Cu ce stări, dle solgăbiru? Noi sîntem oameni liniștiți, plătim bir mare, dăm pace la toți, numai alții nu ne dau pace!”

— „Nu-i așa, zice solgăbirul, să spuneți că sînteți împăcați cu starea de azi.”

— „Dacă-i așa, apoi despre împăcare se nu vorbiți cu noi, ci să mergeți la comitetul național!”

Așa ni-se spune că au făcut țeranii români! Bravo lor!

Privitor la iubiții nostri întemnițați un cetitor ne întreabă, că iartăli-se Domniei-lor acolo intrarea de ziare spre cetire, și că scrisorile ce li-se trimit, li-se predau adresaților? Răspundem: Da, li-se iartă și cetirea de ziare și și scrisorile li-se predau nestrucate, numai aceea ce Domnia-lor scriu, tot trece prin cercetare, pe sub ochii directorului temniței.

Mari voitori de bine are „Foaia Poporului” între domnii redactori dela foile ungurești. Cine nu crede, să cetească ce zice „Nemzeti Ujság” din Iudapesta într'un articol al seu de curând. Eată cum își ridică paharul și cum închină în sănătatea noastră:

„Foaia săptămânală intitulată „Foaia Poporului” din Sibiu n'a fost împărțită până acum de cuvenită luare aminte. Ca dușmană a statului ungar, această foaie este mai primejdioasă decât soafa sa „Tribuna”, scrisă pentru clasa cultă”. Ear' apoi după-ee arată chipul cum serie „Foaia Poporului”, zice că „de aci încolo procurorul să-i facă procese mai dese!”

Apoi nu-i așa că ne sînt binevoitori?

Noue prigoniri. Se vestește din Alba-Iulia, că în 30 Aug. au fost ascultați de judele cercetător de acolo domnii: Nicolae Băeșan, paroch gr.-or. în Isbita, Gregoriu Sima al lui Ioan, paroch în Cărpiniș, Aurel Danciu, director al minei „Concordia”, Virgil Todescu, student med., Ioan David, candidat de avocat, și mai mulți fruntași din Munții-Apuseni pentru primirea călduroasă cu care au întimpinat pe bravul preot Ioan Băbuș când s'a reîntors din închisoarea ordinară din Cluj. Toți s'au purtat brav, nici unul nu a voit să subserie protocolul, fiindcă nu a fost luat românește, cu toatecă judele a cercat toate mijloacele ca să-i silească a subserie protocolul!

Concert. *Funimea plugarilor români din Borosineu* invită la concertul împreunat cu joc, ce se va ține Duminecă, în 28 August. (9 Septemvrie) a. c. în „sala mare a ospetăriei” de acolo. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea școlarilor săraci.

Cununie. Domnișoara Elena Bradu din Sibiu și domnul Aron Roman, teolog absolvent din Luncoiul-de-jos, își sêrbează în 9 Septemvrie n. cununia în biserica română greco-orientală din Sibiu-cetate. Călduroase felicitări!

Invitare. Presidiul scaunului școlar rom. gr.-or. din Curte, invită la sîntirea noului edificiu școlar pe ziua de 9 Septemvrie n. 1894. După sîntire urmează banchet, ear' după acesta joc.

Posta redacției.

Dlui S. V. Poesia „Buciumul sună” nu ne este iertat să o publicăm, fiind un fel de provocare de răscoală.

D-sale M. M. în Cățelul-român. „Versul județului” nu-l putem tipări, căci e neisbutit în multe locuri. Trimite povești din popor ori poesii populare, și bucuos îți facem plăcerea

Proprietar și editor: **T. Liviu Albini.**
Pentru redacție, în lipsa dlui Ioan Russu Șirianu, răspunzător: **George Moldovan.**

Astfel cu ajutorul acestei mașini, cepetăm miere aevea foarte curată.

Fagurii, muiati în apă, se pun în coșniță, pentru-că albinele se-i curăță până și de cel mai mic picur de miere.

r. s.

Sădiți acați în pășunile sterpe!

„De moșia mea“, zice un econom germân, „se ținea între altele o stirpătură de coastă, unde nici măcar o capră nu ar fi găsit hrană de ajuns, fiindcă erburile și așa sērăcacioase ivite de cu primăvară, după cele dintâi zile secetoase, se dogoriau. Un prietin m'a sfătuit să cerc cu sădirea de acați (salcămi). Eu am urmat sfatului, înființând o mică plantațiune de acați și în curând am ajuns să-i sădesc pe coastă. Nu-i vorbă, era pe aci să-mi perd curagiul când a trebuit, la facerea gropilor, să iau amână săpoiul (gheunoii, târnacopul), tărâmul fiind pe alocarea așa de petros, că abia aflai atâta pământ cât se cere pentru acoperirea rădăcinilor. Am mers totuși mai departe cu săditul și am isbutit peste așteptare. Aproape toți acații au înaintat bine și anii secetoși de mai târziu i-a lăsat teaferi. De când au început să răspândească umbră, coasta odinioară stearpă produce nutreț multșor an de an și cu timpul voiu trage și din lemne folos“.

În ținuturile locuite de Români și mai ales în Ardeal întâlnim destule coaste și rozoare (răzoare) sterpe și pleșugite, care și ele s'ar pute îmbunătăți prin mijlocirea acaților atât de răbdurii și spornici. Spre a-i scuti de vite în anii dintâiu ajunge un gard de nuele sau și mai bine de lăstari.

Prăsila se face în cutare unghiu al grădinii. Sîmburii (sēmēnța) incolțesc cu anevoe. Se vor erua deci într'un vas mare de flori printre nēsip jilav, spre a se înmuia. Pământul se întoarce cu hărlețul (arșeul, hârșeul) cât mai adînc. Cu începerea căldurii, sîmburii se împrăștie asemenea cucuruzului (păpușoiului, mălaiului) și se îngroapă cu grebla. Priincioasă este adîncimea de 2—4 centim. Cultura mai departe se mărginește la stirpirea buruenilor și scormonirea pământului dintre tinerile plante. Pe timp secetos se udă bărbătește, seara pe răcoare.

La vîrsta de 2, mult 3 ani, acații se scot cu îngrijire, toamna sau primăvara, spre a-i sădi unde au să rămână pentru totdeauna. Contra epurilor se recomandă ungerea trunchiurilor cu o cirueală gătită din sânge, lut cleios și var sau și ungerea cu săpun obicînuît.

Scăldatul copiilor sugători.

Sugătorii atât de gingași se îmbolnăvesc ușor, scăldați (îmbăiați) fiind cu stomacul (rinza) plin. A-i scoate afară la aer, nemijlocit după scaldă (baie) nu este ertat, nici măcar vara pe căldură.

Scăldatul are să țină 5—6 minute, nu mai mult. Apa să nu fie mai rece de 26—27° R. În lipsa unui termometru (măsurător de căldură) chiar și cea mai îndemănatică mamă se poate înșela, întrebunțând une-ori apă prea caldă, alte-ori mai rece decum s'ar cuveni. Cu începere dela a 6 lună, apa de scădat să fie de 24° R.

Mai întăiu se vor spăla ochii, cu ajutorul unui petec curat și moale de in, înmuiat în apă limpede și stēmpărată. Neapărată este ținerea capului și părului în curățenie deplină. Murdăria scorțoasă ce s'ar fi grămădit pe cap se va îndepărta prin ungerea cu oleiu și spălarea repetită cu săpun. Așa cum s'a luat din scaldă, copilul se adăpostește grabnic bine într'o cărpă mare de „barchent“ (bumbac gros) și să svēntă prin frecare domoală, apoi i-se spală gara prin mijlocirea unui petec de in, firește îndeplin curat.

Vaci, care se mulg anevoe.

Pentru de a nu orbeca în alegerea potrivită a mijloacelor, este neapărat să aflăm mai întăiu cauza rēului. Chiar și vacile, care se mulg ușor, se vor supune la o tractare cât mai domoală și blândă. Prin ridicarea de mai multe-ori a piciorului dinainte, vaca gădilicioasă se domolește și poate fi mulsă adese cu înlesnire. În urma sugerei vițelului ugerul ar trebui muls și deșertat îndeplin. Vaca, care n'ar slobozi laptele, fiindcă să rēcise, se va înzestra cu mult așternut uscat și se va mulge bărbătește, chiar și dacă laptele ar fi în parte închiegat.

Mulsul anevoios este datorit nu arare-ori ugerului înferbēntat și prin urmare bolnav. Drept mijloc practic servește un vas cu apă ferbinte, care se pune jos sub uger, acoperind vaca cu un țol (străiu). Aburii potolesc ferbinteala și vaca stă la muls binișor. După aceea ugerul se svēntă prin o cărpă curată, apoi se freacă cu alife (ir) gătită din smântână dulce, unt de lemn proaspēt și gălbînș de ou, în părți egale (deopotrivă).

Pentru de a știrici, nu cumva cutare țîță stearpă s'a astupat, luăm în ajutor un ac de ciorapi și cercăm cu îngrijire. Dacă da, atunci să ține înfipt capēțul unei coarde de violină (ceteră, diplă) până ce gaura rămâne deschisă.

Care soi de lemn ce povară poartă?

Pentru de a știrici, care soi de lemn ce povară (greutate) e în stare a purta, s'au făcut în Germania cercări cu lemne de soiuri felurite. Ca punct de mănecare au servit drugi în lungime de 5 metri și stând cu capetele pe două grinzi puternice. Lemnul de prun s'a frânt abia sub povara de 1447 chilog; ulmul a purtat 1077 chilog; fagul 1032,

alunul 1008, mērul 976, bradul, nucul și frasinul 918, mēstacānul 853, salca (salcia) 850 și teiul 750 chilog. S'a adeverit. totodată, că nodurile și crepăturile slăbesc vênjoșia lemnului și că bārnela înțepenite la amēndouē capetele îndură povară mai mare decât stānd libere.

Uscarea afunelor.

Pe munții și dealurile noastre mai mari întâlnim prin Iulie și August sumetenie de afune (afine, coacază neagră.) Ele se culeg și mănâncă în stare proaspētă. O parte din ele se prăpădesc neculese, neștiind oamenii cum să le păstreze. Credem deci a face un bun servițiu, arētând cum ar trebui uscate și păstrate.

Afunele de păstrat se aștern resfirate pe hărții curate sau pe scānduri ghiluite și se țin la umbră până ce s'au uscat bine, apoi se păstrează în săculețe de pânză sau și de hărție. Cu prilejul întrebunțării se pun într'un vas de lut și se ferb încetișor, în amestec cu zăhar măcinat, puțină apă și vin roșu. Ele se mănâncă în stare rece.

Afunele priesc trupului omenesc de minune.

Curățirea peptenelor.

Cea mai bună purcedere este se aplicăm „vată“ (bumbac) curată, înmuiată în „benzină“. Ștergerea se repețește până ce vata rămâne curată.

Avis!

(Extirparea muștelor de Hessen)

Înaltul minister r. u. de agricultură a dat următorul ordin cu data de 7 August n. a. c. nr. 46414:

După-ce s'a dovedit, că muștele de Hessen (Cecidomyia destructor) au făcut pagube însemnate în mai multe părți ale țerii, pe basa experiențelor căștigate în Statele-Unite din America, comunele și orașele, în care s'a constatat în anul trecut sau în cel curent infecția muștelor de Hessen, acele să se folosească de așa numitele sēmēnături înșelătoare.

Aceste sēmēnături se fac astfel, că în zilele prime ale lunei Septemvrie, se seamănă în fiecare tablă de loc la diferite depărțări vr'o câteva brazde cu grâu de toamnă sau cu sēcără. Sēmēnța ce se folosește poate fi chiar și de o calitate mai slabă.

Sēmēnăturile acestea au de scop ca muștele de Hessen să-și depună oule în ele.

Înainte de sēmēnătura regulată, dar' mai târziu înainte de a intra iarna sēmēnăturile înșelătoare se ară și se îngroapă adînc sub brazdă, îngrijind ca să ajungă în lungime în pământ ca astfel în primăvară muștele de Hessen să nu poată eși la suprafață. Este consult, ca sēmēnăturile astfel arate să se apese bine cu tăvăligul.

Sibiu, 16/28 August 1894.

Comitetul central al Reun. rom. de agric. din comitatul Sibiului.

Știri economice.

Pentru economii de vite. Atragem deosebita luare aminte a tuturor, care se ocupă cu prăsirea de vite, asupra unui circular mai nou al ministrului ung. de agricultură. În acest circular ministru face băgători de seamă pe toți economii de vite, că de acum încolo să nu mai pună ferul ars pe șelele vitelor, ci pe coarne sau pe falca din jos sau în cas de lipsă, pe grumaz; căci prin punerea ferului pe șele, pelea perde foarte mult din prețul ei și prin aceasta perde mai ales în țările străine unde de mult s'a introdus punerea ferului pe un loc al trupului, care se nu jignească prețul vitei.

Starea cucuruzului. (păpușoiului, mălaiului). Când cu săpatul cucuruzului au fost ploi, aproape necurmăte, și răceală mai pretutindenea. Din pricina aceasta, el sa dezvoltat cu anevoe și a rămas galbin și perit. Atâta însă nu 'i-a fost destul. Abia săpat și scos din burueană, a trebuit să urmeze secetă și căldură, cum rar s'a mai pomenit. Acestea l-au ținut din nou în loc și 'i-au secat toată puterea,

Astfel în mai toate părțile țării noastre și în multe alte țări, cucuruzul nu o să aducă roadele așteptate. În multe locuri a rodit, deși nu e mai înalt de un metru. Norocul, că grânele, secările și oarzele au fost bune, pe alocurea foarte bune

Un cal cu ochelari. Calul unui țeran din Warzechau în Moravia era scurt de vedere, având cum se zice pe alocurea, orbul găinii. Vindecarea fiind și așa cu neputință, ispititul țeran s'a ajutat cu o păreche de ochelari, anume făcuți spre acest scop. Și ce să vezi. Cercarea a isbutit. Cel puțin ziarele zic așa.

Scumpete. În cercul *Vaşcon* a năpădit ungrimeea dela *Oroshaza* după fân, pe care-l cumpără dela Români nostri cu bani scumpi și-l transportă cu trenul pe câmpiile Ungariei. Ce o mai fi și asta — ? Spun bătrânii că încă așa zile nu au ajuns. — Cucuruze nu avem, ceva vermuleți, bântue la rădăcina lui. Până acum ne-a sugrumat arșița soarelui, ear' acum de câteva zile ne înecă ploile.

Apeductul lui Solomon în Ierusalim. Din Constantinopole (Terigrad) se vestește, că stăpânirea turcească a dispus repararea apeductului din Ierusalim, făcut încă pe timpul împăratului Solomon. Apa se aduce în oraș din isoarele unui munte îndepărtat, Tunelul va avea o lungime de 5370 metri și va costa preste 800.000 fl.

Prețul unei pușcături de tun. Este aproape de necrezut, cât de uriașe sume înghit războaiele în ziua de astăzi. Grozăvenia sumelor se explică ușor dacă vom socoti, cât costă o singură pușcătură de tun. Pe corăbiile cele mari de războiu se află tunuri care se încarcă cu 400 chilog. praf (earbă) de pușcă în preț de 1140 fl. o ghiulea (glonț) de 9000 chilog. costă 1305 fl. și mătasa trebuitoare 51 fl. Așadar pușcătura din asemenea tunuri costă în total 2496 fl. Cât va fi costând atunci, când nimerește?

Un arbore neobicit. Un învâțat din Paris (Francia) a descoperit la sud-vestul Africeii, pe insula Madagasear, un arbore aveau neobicit. Locuitorii insulei îl

numesc arborele călătorilor. Pe trunchiul lipsit cu totul de ramuri se află crescute întotdeauna 24 foi, care au o lungime de 180 — 250 centim. La temelia fie-cărei foi se găsește un fel de pungă, cuprinzând aproape 1 litră de apă proaspătă și limpede.

Acest arbore este în adevăr limanul călătorilor obosiți și însetați.

Floarea soarelui în mișcare. Pe lângă că seamănă la formă și culoare cu soarele, după cum și numirea ei arată, floarea-soarelui se întoarce cu fața întotdeauna spre soare, mișcându-se treptat dela răsărit înspre apus deodată cu tovarășul ei mureș și uriaș. În dricul căldurilor, ea se pleacă încâtva ca și când ar voi să caute adăpost contra arșiții soarelui.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 191. Vă rog să-mi împărtășiți în „*Foia Poporului*”: De unde aș pute cumpăra sēmēnță de muștar alb și cu ce preț? În Orăștie nu se află. Stau foarte rău cu nutrețul de iernat și mă tem, că va fi prea târziu să sēmēn muștar alb. Din 1 juger de muștar cât nutreț se poate dobândi?

Ioan Drăgoșel, preot.

Răspuns. Sēmēnță de muștar alb (lat. *Sinapis alba*), poți afla, 1 chilog. cu 30 cr., la Ed. *Mauthner*, în Budapesta, Andrassy-ut 23. Zicem și noi că prea te-ai întârziat cu muștarul. De cumva ai fi cercând, în anul următor te rugăm a ne împărtăși, dacă și cum ai isbutit. Dacă altcum n'ar merge, sporește nutrețul prin uscarea de frunziș. Din 1 juger se recoltează muștar alb și anume în stare verde cam 70—90, ear în stare uscată ca fân vre-o 20 măji metrice (= 20.000 chilog.).

Întrebarea 192. Binevoii a mă vesti prin „*Foia Poporului*”, despre că este vre-o lege, după care statul sau cutare societate are să răscumpere pământul când cu înființarea de linii ferate? Dacă da, se îndegetează în lege prețul răscumpărării și care e prețul cel mai mare și care cel mai mic?

S. D. in P.

Răspuns. La *Róth Mór*, librărie în Budapesta, se vinde legea din 1868 despre expropiare în broșură românească, cuprinzând dispozițiile privitoare la răscumpărări de felul amintit. Din cauza valorii atât de osebite a pământurilor, lucru firesc, legea nici vorbă să arete prețurile. După cei îndreptați nu se pot ajunge cu prețul din voe liberă, atunci întrevin prețuitorii aleși după cum prescrie legea amintită. După ce vei fi istorisit apriat cazul, de care faci amintire, te vom sfătui, încât ne va sta în putință.

Întrebarea 193. Am un șopron cu fân de trifoiu, bine îndesat. Prin măsurare am aflat, că fânul ocupă un loc de aproape 186 metri cubici și aș dori să știu, cât ar cântări în chilograme?

P. Lupescu, proprietar.

Răspuns. 1 metru cubic de trifoiu uscat trage 320 — 360 chilog., prin urmare 186 metri cubici vor fi cântărind vre-o 59.500 — 67.000 chilog. 59 — 67 măji metrice.

Întrebarea 194. Vă rog a-mi răspunde în „*Economul*” ce este pricina că untul ce-l pregătesc din laptele vacilor mele are de

multe-ori gust și miros neplăcut? Ce se face să capăt unt cum se cuvine?

(Valea-Murășului).

Victor T.....

Răspuns. S'a dovedit că untul capătă gustul și mirosul nutrimentului ce se dă vacilor. Mirosul napilor, a trifoiului și a verzei (curechiu) trece și în unt. Un profesor de renume (vestit) din America, care e și bun econom a făcut mai multe încercări nutrind vacile din a căror lapte pregătia unt, cu diferite plante și alte alimente nutritive și a constatat, că dela vacile hrănite cu pogace (turtă) de in capătă cel mai bun și mai mult unt. După pogacea (turta) de in se capătă unt cum se cuvine dela vacile hrănite cu fărână de cucuruz, cu țărițe, ovės și fân.

Întrebarea 195. Vă rog a-mi răspunde în mult prețuita „*Foia Poporului*”, cum ar trebui pregătit licitarul de prune, spre a-l păstra mai mulți ani! Ce s'ar plăti mai bine: să usc prunele, să fac din ele vinars sau să le vând în stare proaspătă?

S. Florean, curator.

Răspuns. Cetește cu luare aminte articolul „*Pregătirea licitarului*” tipărit în „*Economul*” nr. 32 din anul trecut, unde vei afla povețe amănunțite în ale licitarului.

La întrebarea a doua eată tot ce putem zice: Prețul și prin urmare câștigul atfiră dela împregiurările comerciale și locale atât de schimbăcioase. În cele mai multe casuri, licitarul și vinarsul (rachiul) aduc câștig mai bun decât vînzînd prunele îndată după cules. Prunele uscate în regulă de asemenea pot fi vîndute cu mai bun câștig decât în stare proaspătă. Despre cum ar trebui să se purceadă la uscat, cetește „*Economul*” nr. 29 din anul trecut.

Întrebarea 196. De un an mă chinue o boală de tusa cu sânge — ajutorul dela medicii de aici nu 'mi-a folosit, — rog îndreptați-mă la unul fie și în țeri străine, unde să nădăjduesc însănătoșare.

A. B. in V.

Răspuns. După a noastră știre, cel mai bun medic de boale de piept, este dnul *Buicliu*, medic primar la spitalele Brâncovenești în *București* (România). Poți nădăjdui să te iee gratuit în spital.

Întrebarea 197. Vă rog a-mi răspunde: Dela cine aș putea cumpăra caiși (apricoși) altoiți de soiul ales? 'Mi-aș aduce din vestita grădină de pomărit „*Müller din Langsur*” lângă Tridr, dar mă tem că nu le va prii clima de aici. Am earăși temere, că din atâtea soiuri minunat descrise mă voi alege cu ceva mai rău decât soiurile de pe aici.

(Avrig).

I. Maxim, proprietar.

Răspuns. În Avrig, la poalele Surului clima este așa de mașteră, că a bună seamă nu ar isbuti caișii (caišinii) decât sădiți fiind lângă zidurile din fața soarelui. Peste iarnă ar trebui coperiți cu rogojini sau altceva spre a nu degera. Dacă voești tocmai să-ți cerci norocul, cumpără cel mult 2—3 altoi, și poți afla la *W. F. Niemetz* în *Timișoara*, la grădinarul orașenesc *Förstl* cum și la școala agricolă comitatensă în *Sibiu*.

Posta redacției.

Dni I. S. David. Întrebarea D-Tale e scrisă într'o limbă așa de ciudată, că nu putem știri: este vorba de o mașină de vapor sau de o moară de măcinat fără vapor. Pune pe un cărturar să ne scrie apriat și bucuros vom răspunde.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Grănarele bisericesti.

În nr. viitor al „Economului“ vom publica o expunere mai pe larg despre însemnătatea și scopul grănarelor bisericesti de înființat, îndegetând totodată vederile și temeuriile, din care am mâncat, și lămurind cuprinsul proiectului de statute ce urmează.

I.

STATUTELE

Grănarului din comuna bisericască gr-or. ori gr.-cat. ....

tractul protopopesic al .....

Scopul, numirea și mijloacele.

§. 1. În scopul de a strînge bucate și a întemeia o magazie statornică, din care se se poată împrumuta parochienii în lipsele lor, se înființează în sinul comunii bisericesti gr.-or. respective gr.-cat. un grănar bisericesc, pe timp nehotărit.

Acest grănar este și rămâne proprietatea comunei bisericesti gr.-or. resp. gr.-cat. ....

§. 2. Bucatele se dau ca împrumut cu dobândă; prisosul rămas se vinde.

Jumătate din venitul bănesc se va administra ca fond deosebit și neatingibil sub numirea: „fondul grănarului“.

Ceealaltă jumătate cum și interesele (dobânda, cameta) întregului venit bănesc se pot cheltui cerând trebuința, însă numai pentru acoperirea lipselor bisericii și școalei confesionale din comuna bisericască amintită.

A zecea parte din venitul anual, în bani sau și în bucate, se poate destina ca ajutor pentru sêracii comunii bisericesti mai sus amintite.

§. 3. Grănarul va purta numirea: „Grănarul comunii bisericesti gr.-or. resp. gr.-cat. din .....

§. 4. Grănarul se înființează și se întreține din:

a) măsurile de bucate (comp. §. 6.) și eventual de alte produse agricole ce se strîng dela parochieni;

b) contribuiri și daruri benevole făcute pe seama grănarului, în bucate, bani, hârtii de preț, pământuri, clădiri și c. l.

c) venitele grănarului.

Dispoziții generale.

§. 5. Spesele împreunate cu întocmirea, administrația, paza, întreținerea și eventuala clădire a grănarului cad în sarcina acestuia.

§. 6. Toți membrii parochiei sînt îndatorați a subscrie statutele de față și a contribui bucate în cătățimea și de soiul stabilit prin sinodul parochial resp. adunarea bisericască.

Drept cătățimi servesc măsurile (porțiunile) de 10 sau 20 litre, în bucate de frunte.

În schimbul bucatelor se primesc și bani sau produse agricole de alt soi (specie), însă numai pe lîngă încuviințarea comitetului parochial resp. senatului bisericesc, care statorțește, cerând trebuința, prețul unei măsuri, ca punct de mîncare.

În primire nu se iau decît bucate, pe care epitropii resp. curatorii și bărbății de încredere (vezi §§. 13 și 17) le declară ca întruind cerințele cuvenite, în privința cătățimei și calității.

Refusându-se primirea, se poate apela la comitetul parochial resp. senatul bisericesc, care hotărăște definitiv.

Predarea și eventual stringerea bucatelor, menite pentru grănar, urmează a se face odată sau mai de multe-ori peste an, cu prilejul recoltelor.

§. 7. Acei care nu răspund bucatele nici pînă la sfîrșitul anului, se lipsesc de dreptul împrumutării pentru anul următor, ear' cine nu le răspunde în curs de peste doi ani va fi dat în judecată, perzînd totodată dreptul împrumutării pe timp de 3 ani.

Și unii și alții sînt obligați a plăti dobândă îndoită, în bucate și eventual în bani.

Acei care, sub cuvînt de a le întrebuiința înșiși dau bucatele împrumutate altcuiva sau le vînd, perd dreptul de a împrumuta din nou, pe timp de 1—3 ani.

Specula cu bucate luate din grănar ca împrumut este cu totul oprită. Vînovații se pedepsesc cu pierderea dreptului de împrumutat pe timp de 5 ani.

Pe seama nemembrilor nu se împrumută decît bucatele ce ar prisosi în urma împărțirii membrilor, care se bucură în toate împrejurările de întăietate.

§. 8. Numai bucate se împrumută din grănar, nu și alte produse.

Bucatele împrumutate trebuie înapoiate în aceeași cătățime și calitate.

Rescumpărarea în bani sau în produse de alt soi se poate îngădui numai pe lîngă încuviințarea comitetului parochial resp. senatului bisericesc.

Împrumuturile se încuviințează pe timp de 1 an cel mult.

Dobânda se dă în bucate de acelaș soi și calitate.

Dobânda nu poate trece peste jumătate din cătățimea și prețul bucatelor împrumutate. Abatere se poate face în cazul dintăin.

Acei cari nu înapoiază bucatele și dobânda cuvenită pînă cel mult la sfîrșitul anului, nu vor fi împărțășiți cu împrumuturi în anul următor, ear' cine nu le-ar înapoia timp de 2 ani de cînd cu împrumutarea, va fi dat în judecată, perzînd totodată dreptul împrumutării pe timp de 5—10 ani.

Membr i.

§. 9. Ca făcînd parte din membrii grănarului se consideră toți membrii parochiei cum și femeile de sine stătătoare cari ar dori să ia parte la împrumuturi.

Membrii sînt de trei feluri: fundatori, pe vieață și ordinari.

a) *fundatori* sînt membrii parochiei, cari au contribuit pe seama grănarului cel puțin 30 măsuri (porțiuni), odată pentru totdeauna;

b) *pe vieață* sînt membrii parochiei, cari au contribuit și anume în 3 ani după olaltă cîte 11 măsuri sau în 6 ani după olaltă cîte 6 măsuri;

c) *ordinari*, cari contribuiesc an de an cîte 1 măsură.

§. 10. Calitatea de membru încețază:

a) prin moarte;

b) prin strămutarea în altă comună;

c) prin trecerea la altă confesiune;

d) prin eschiderea care are loc, dacă parochianul, în urma dojenilor repețite nu a contribuit bucatele cuvenite în curs de 5 ani, de asemenea cari nu ar fi înapoiat împrumutul și dobânda în curs de peste 3 ani.

Membrii eschiși perd dreptul pentru totdeauna. Cerînd trebuința, ei se vor silî prin judecătorie la contribuirea bucatelor încă nerespunse și eventual la înapoierea împrumutului și a dobândeii.

Organele de administrație.

§. 11. Ca fiind proprietatea bisericicii, averea grănarului se administrează prin organele bisericesti îndatinate, așadar prin:

a) sinodul parochial resp. adunarea bisericască;

b) comitetul parochial resp. senatul bisericesc;

c) oficialii grănarului, în frunte cu presidentul comitetului parochial resp. senatului bisericesc.

§. 12. În ce privește grănarul, *sinodul parochial* resp. *adunarea bisericască* are dreptul:

a) a hotări înființarea grănarului și a lua spre acest scop dispozițiile de lipsă;

b) a statori mărimea (cuprinsul) măsurilor și felul (specia) bucatelor de contribuit;

c) a hotări, dacă în schimbul bucatelor de contribuit se primesc și alte produse agricole;

d) a vota sumele de cheltuit pentru închirierea și întocmirea grănarului, păstrarea în regulă a bucatelor și agonisirea de coșuri, lăzi, vase de măsurat, lopeți, încuietori și c. l.;

e) a statori purcederea de urmat cînd cu stringerea bucatelor și facerea împrumuturilor;

f) a hotări, dacă și sub ce condiții se pot împrumuta bucatele la membri;

g) a decreta eventualele eschideri (§. 10) și urmărirea judecătorească a parochienilor;

h) a dispune remunerarea epitropilor resp. curatorilor și altor oficiali pentru serviciile aduse pe seama grănarului (comp. 17) și

i) a revisui și încuviința bilanțul și raportul anual asupra grănarului și a trage la răspundere pe cei-ce ar fi cășunat păgubirea grănarului sau ar fi jignit mersul administrației.

§. 13. *Comitetul parochial* resp. *senatul bisericesc*:

a) supraveghează administrarea grănarului și îndeplinește hotărârile sinodului parochial resp. adunării bisericești în privirea grănarului;

b) administrează fondul și venitul bănesc al grănarului;

c) statorește prețul (valoarea) unei măsuri (porțiuni) și timpul stringerii și împrumutării bucatelor;

d) alege din sinul seu 2 bărbați de încredere, cari să controleze administrația grănarului (§. 17) și vinderea bucatelor;

e) statorește, cărui membru și eventual nemembru câte bucate să 'i-se împrumute, câte să se vîndă și sub ce condiții;

f) examinează bilanțul și raportul anual despre starea și administrația grănarului și-l așterne sinodului parochial resp. adunării bisericești pe lungă eventuale propuneri;

g) trage la răspundere pe oficialii, cari nu 'și-ar fi împlinind datorințele lor și dispune îndreptarea scăderilor ivite în ale administrației grănarului.

Oficialii grănarului.

§. 14. Oficialii însărcinați cu administrația nemijlocită a grănarului sînt:

a) presidentul comitetului parochial resp. senatului bisericesc;

b) epitropii resp. curatorii;

c) doi bărbați de încredere aleși ca controlori din sinul comitetului resp. senatului amintit (§. 13).

§. 15. *Presidentul* conduce și reprezintă grănarul față de autorități. El are dreptul și datorința a întreveni ori și când s'ar ivi trebuința de a controla mersul administrației și afacerile grănarului peste tot.

Presidentul subscrie toate documentele de plătit și toate actele privitoare la grănar.

La cas de neapărată trebuință, întrevine însuși sau dispune înlocuirea unui sau altui oficial absent prin cutare membru din comitet resp. senat.

§. 16. *Epitropii* resp. *curatorii* chivernisesc întregă averea proprie grănarului, iau în seamă bucatele predate și eventual celelalte produse, îndeplinesc darea și înapoierea împrumuturilor încuviințate și poartă inventarul și condica (registrul) grănarului.

Ei sînt încredințați cu paza și ținerea în regulă a grănarului, cu îngrijirea și păstrarea în stare bună a bucatelor, vaselor de măsurat și așa m. d. și cu îndeplinirea însărcinărilor primite.

Cerînd trebuința, ei angajază (țin) zileri și meseriași cu plată.

Ei răspund cu averea proprie pentru scăderile și pagubele, de cari s'ar face vinovați în ale administrației grănarului și fondului acestuia.

Ei compun bilanțul și raportul anual despre starea și administrația averii grănarului.

§. 17. *Bărbații de încredere* primesc însărcinarea de a controla stringerea (predarea) și măsurarea bucatelor, păstrarea lor în regulă cum și purcederea când cu facerea de împrumuturi și înapoierea bucatelor și dobînzilor.

Despre scăderile ce ar fi observat, ei fac arătare neîntârziată la president.

În anii dintîiu, oficialii îndeplinesc lucrările lor de giaba.

Sporindu-se lucrările și venitele grănarului, li-se pot vota remunerații (ajutoare) în bani sau și în bucate, amăsurat serviciilor ce s'evirșesc.

A d a o s.

§. 18. Grănarul se înființează și dispozițiile premergătoare se aplică după încuviințarea lor prin sinodul parochial resp. adunarea bisericească cum și prin Consistorul eparchial.

Desființarea grănarului poate urma numai pe temeiul unei hotărîri luate în sinodul parochial resp. adunarea bisericească, anume convocat (convocată) spre acest scop și fiind de față cel puțin $\frac{2}{3}$ din membrii parohiei.

În cazul desființării, bucatele și obiectele se vînd și suma ce rămîne după acuitarea speselor se administrează deosebit, ca avere bisericească.

Statutele de față s'au primit în ședința sinodului parochial resp. adunării bisericești, ținută la..... și s'au scris de toți membri parohiei, precum urmează:

Mașina de scos mierea.

Câtă vreme oamenii stupăriau numai în coșnițe obicînuite, nu era vorbă de mașină pentru scoaterea mierei, ci fagurii, împreună cu mierea din ei, se tescuiau (stropsiau) întocmai ca strugurii la cules și apoi cu ajutorul unui teasc se alegea mierea, care nici pe departe nu putea fi așa de curată ca cea scoasă prin mașina de care avem să vorbim aici. De când însă a început a se împămîntenî stupăritul rațional, mașina pentru scoaterea mierei din faguri, este o unealtă, de care stuparul nu se poate lipsi.

Mașinile acestea sînt de mai multe feluri: mari și mici făcute din fer și

bleh sau din lemn, mai scumpe și mai eftine. Una de aceste costă până la 40 fl. sau și mai mult. Dar cu ea se și pot folosi zeci de stupari. Forma după care sînt toate făcute, este cam aceeași.

Un mic stupar se poate ajuta cu o mașină, care costă cel mult 2 — 3 fl. tot așa de bine ca și cu una, care costă zeci de floreni.

Vom descrie acum pe scurt o mașină, care o poate pregăti ori ce mîsar „de dai Doamne“.

Spre acest sfîrșit este mai întăiu de lipsă un ciubăr mare (putină) cu toarte făcute din lemn cât mai tare, d. p. din stejar. Toartele să fie mai înalte ca de obicei.

La fundul ciubărului tocmai în mijloc e de a se întepenî un laț de 2 centim. de gros, care la mijloc să fie găurit și gura îmbrăcată în blech (bleu, tinichea).

În toarte de asemenea să întepenește un laț la mijloc găurit; această gaură să îmbracă și ea în blech.

În cele două găuri să așează un fus care, învîrtindu-se, pune în mișcare un coșuleț, făcut din lățișori și tocmai așa de mare ca să încapă binișor în lăuntru vasului.

Coșul e făcut în patru cornuri la fund ceva mai mic ca din sus.

Împregiurul coșului se se înfășure un rociu de sîrmă (drot) în depărtare de 1 centim., întocmai cum se închid coliviile pentru pasări. Sîrma poate fi înlocuită și prin sfoară subțire (șpargă).

Cele patru laturi ale coșului să fie așa de mari ca să încapă 4 faguri cu părăcane cu tot, după-ce, cu ajutorul unui cuțit anume făcut, se desgolesc celulele (căsuliile), fagurii se așează încâtva plecați înspre părății ciubărului.

Fusul, de care am pomenit mai-nainte, să fie mai înalt decât toartele ciubărului. Pe partea lui din sus să înfășură o sfoară tare și la capătul acesteia să pune un mănunchiu de lemn.

După-ce am pregătit toate acestea și am așezat fagurii desgoliți în coș, tragem de capătul sforii, care să înfășură și desfășură în giurul fusului, învîrtind cu putere mare coșul acum la dreapta acum la stînga.

Prin această învîrtire, mierea sare toată din partea din afară a fagurilor înspre părății ciubărului. După aceea să întorc fagurii cu partea din lăuntru în afară și coșul să învîrtește din nou. Cu chipul acesta, în timp de 2 minute, mierea din patru faguri este scursă. Lucrul deci merge foarte iute. Ceva mai mult însă să zăbăvește omul la destuparea celulelor.

În partea din jos, ciubărul să aibă o gaură, prin care să se scurgă mierea într'un alt vas, preste care, ca mierea să fie cât mai curată, să pune o sită.

LOTERIE.

Tragerea din 1 Septembrie n.

Budapesta: 15 41 82 35 79

Tragerea din 4 Septembrie n.

Sibiu: 4 29 1 51 18

Calendarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele	
	Dum. a. 12-a d. Ros., gl 3, sft. 1.		răs.	ap.
Dum.	28 Cuv. Moise Arapul	9 Gorgopie	5 26	6 28
Luni	29 † Tăier. Cap. S. Ioan	10 Nicol. Tol.	5 28	6 26
Marti	30 PP. Al. Ioan și Pav.	11 Prot.	5 30	6 23
Merc.	31 Brăul Preac Mariei	12 Macedonin	5 32	6 20
Joi	1 † C. Simeon Stălp.	13 Marern	5 33	6 17
Vineri	2 Muc. Mamant	14 Înălț. S. †	5 34	6 15
Sămb.	3 Muc. Antim	15 Nicodem	5 36	6 13

Anunț.

Proprietarii de oi, cari au lipsa de pășune peste toamnă până la Sf. George de a pășuna cu 1000—1200 de oi pe un teritor de 300—350 jugere catastrale comasate în apropierea Belgradului, se se adreseze către subscrișul sau dea-dreptul pot veni în persoană la fața locului, cercetându-se la locuința mea proprie în Alba-Iulia, str. Lipoveni, nr. casei 129.

Stimător:

[2010] 1—1

Nicolau Papiu,
proprietar.

Nr. 1000/1894.

[1979] 2—3

Pășunat excelent de iarnă pentru oi.

Se exarêndează și anume: 293 jugere și 1000 stîngini pătr. într'un complex pe o coastă puțin pezișă, pe timpul dela 1 Octomvrie 1894 până la 1 Aprilie 1895 și un alt complex de 107 jug. 1456 stîngini pătr., cel mai bun fênaț lîngă Têrnava-mare, pe șes liber, pe timpul dela 1 Noemvrie 1894 până la 1 Aprilie 1895.

Doritorii de a exarênda aceste pășunate se se adreseze verbal sau în scris la subscrișul oficiu.

Bratei (p. u. Mediaș), 24 August 1894.

Oficiul comunal.

Hârtie de scrisori
cu inscripția

„Totul pentru Națiune!”

lozinca sublimă a Fetelor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic” în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA”,

sub direcțiunea

dlor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirigeată de unii dintre cei mai aprețiați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfîrșit o foaie, care se ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa se se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rînd traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor ave coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici vieța casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, igienii, îmbrăcămîntei, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindenea unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA”,

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adecă 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vênzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vè roagă se primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și se-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vè la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic” Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 11—30

Banca generală de asigurare**„TRANSILVANIA”****ÎN SIBIU.****fundată în anul 1868**

[159] 6—26

asigurează prelîngă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliti etc.
- pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1890 fl. 853,550.84	în a. 1869—1890 fl. 648,800.50
în a. 1891 „ 51,752.38	în a. 1891 „ 48,316.91
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 57,791.88
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
Suma fl. 989,031.85	Suma fl. 808,118.57

1,797.150 fl. 42 cr.

Conform bilanțului pentru 1892 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
864.028 fl. 70 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Beniamin Fülep

agentură de mijlocire comercială și informațiune

[2027] 1-2

IN BLAJ.

Este scopul agenturii a încheia ori aplană pentru altul (comitent) afaceri de comerț, a întreveni în diferite de drept, a câștiga împrumuturi de bani pe ipotecă ori cambii, a mijloci și notifica oferte de cumpărare și vânzare, a da informațiuni, toate pentru proviziune modestă.

Se caută

Un învățăcel

dintr'o casă bună, care a absolvat cel puțin II. clase gimnasiale sau reale pentru

„Institutul Tipografic“ în Sibiu.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, str. principală nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000; Fond de rezervă fl. 70.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

[1418] 11-27

2 medalii de aur
și
13 de argint.

9 diplome
de onoare și
aprețiere.

[482] 24-45

Praful Korneuburg

al lui KWIZDA pentru nutrire vitelor

cai, vite cornute și oi.

Prețul unei cutii 70 cr., 1/2 cutie 35 cr.

De 40 de ani folosit în cele mai multe grajduri, la lipsa de apetit, mistuirea rea, la ameliorarea laptelui și la augmentarea cantității laptelui la vaci.

Să se observe bine
marca și să se
ceară expres:
Praful Korneuburg
al lui Kwizda
pentru nutrire
vitelor.

Depozitul principal:
Franz Joh. Kwizda,
liferant ces. și reg. austro-ungar
și reg. român.
Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.

Veritabil se poate
căpeta în toate
farmaciile
și drogueriile din
Austro-Ungaria.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți
și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi,
cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[387] 14-

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.